

જેસિંગભાઈ હડીસીંગ

૧૮-૧૬

15

શ્રી પાંચમી જૈન સ્વેતાંબર કોન્કર-સના કર્તા

સ્વર્ગવાસી.

અવધ્યા પ્રતિપાળ રાજનગર નિવાસી

નામાંકિત શેઠશ્રી

જે સિંગભાઈ હડીસીંગ

યશ વિરહ આવનિ. ઉરફે જયસિંહ
(વલદે) વિજયસિંહ વિરહ આવનિ.
દોહરો.

ધર્મે ધર્મે નર મુખ વદે, ક્યાં જાણુ છે દોષ;
ધિર રત્ન જેસિંગ જતાં, ધર્મે જાણુ નર એષ.
રચ નાર,

વાહિલાલ શાંકળચંદ.

સાહુપુર મંગળપારેખના ખાંચામાં હાલ
હાજપટેલની પોળમાં પાછીયાની પોળ.

અમદાવાદ.

પ્રત ૩૦૦૦.

સંવત ૧૯૧૩.

સને ૧૯૭૭

જૈન વિદ્યા વિજય પ્રેસ-અમદાવાદ

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
૨. દિવાદ
ગુજરાતી ઓપીરાઈટ-અંગ્રહ
૬-૧૧ ૧૯૧૬

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૯૧૬

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જે સિંગલાર્થ હુદીસિંગ

વિષય ૬-૧ : ૪

વિજ્ઞાપ્તી.

આ નરવિરની મુલાકાત મગનભાઈ શેઠની વાડીમાંથી નોકારશિ જમીને આવતાં તેમની વાડીના દેરે પુખ્ત હોવાથી દર્શન કરવા જતાં આ રૂપવાન પુરૂષ એજ દેરાસરના પરધારમાં લગવાનની છાયા નીચે આનંદ લેતા હતા, તેજ વખતે દર્શનનો લાભ લઈ શેઠજી સાહેબ પાસે વાતચીત થઈ તેમાં જૈનધર્મ વિરૂદ્ધ મીલની વાતચીત થતાં મેં કેટલીક જનલક્ષિત માટે કવિતા ચાળખાના રૂપમાં કહેવાથી મને ફરી મળવા કહેલ પણ હું વિદેશ જતાં આવા વિરપુરૂષનું દર્શન કરવા પામ્યો નહીં એજ મારા નશીબની અયોગ્યતા જે મારા સાંભળવામાં આવતાં દીલગીરી પસરતાં શેઠ શ્રી જેશિંગ જશવિરહ બાવનિ ઉરફે જયસિંહ વિરહ બાવનિ વલદે વિજયસિંહ વિરહ બાવનિ આપવાનું કારણ એ કે શેઠજી સાહેબનું નામ દેવનું વરદાન લઈ આવેલા પુરૂષનું નામ હું જયસિંહ આપુ છું. કેમકે જયને જીતી જશના ડંકા દીધા છે. એટલુજ નહીં પણ પોતાની વિનયતારૂપી હથિયારથી સિંહોને ઉતારા આપી તેમના સહેવાસથી પોતે સિંહ જેવા બની વિનયથી સિંહને જીતી લઈ પોતાની સાથે એના તો જોડી દીધા હતા કે આ શોકજનીક બાબતથી તેમને પણ દિલગીરીમાં બામી રહેશે નહીં ને અમારી તરફથી જયસિંહ તેમજ વિજયસિંહ નામ બાવનિમાં વપરાયું છે તે ઠેકાણે તેમને સમજી લેવા આ શેઠ સાહેબને વિજયસિંહની ઉપમા દેવને ઘેરથીજ તેમને શોભતી હતી. તેથીજ પોતે રૂપમાં, શુભમાં, હુન્નરમાં, જશમાં, વિનોદમાં, વાણીમાં, સદા-

ચરણમાં, રંગીત સંગીતમાં, દેવભક્તિમાં, ધર્મમાં ચુસ્ત હતા. માટે જયસિંહ ઉરફે વિજયસિંહ આવનિ નામ આપવામાં આજુ છે, તે પોતે મળતાવડા, મેળાવડા, હોંશીલા, ક્યાજુ, માયાજુ બધી વાતે નિપુણ હતા, ને તે ધારે તે કરી શકે તેવા હતા, પણ તેઓ સાહેબે મને કીધું હતું કે ધર્મવિરુદ્ધ એ કામ આપણા ધર્મ આધારે ગણાય છે માટે પાપમાં પડી જૈન ધર્મમાં ચુસ્ત છું એમ મીલ કરી કહેવડાવવા માગતો નથી. આવા (દાનશીળ) ધર્મશીળ પુરૂષ માટે જે લખુ તે કમતી છે. હું અદ્યમતી શું લખી શકીશ એમ ધારી નાહિંમત થવું કામનું નથી. કેમકે આજ વિરનો દાખલો કે કોન્કરનસમાં પોતે હિંમત નહીં હારતાં પોતે એક ટેક રાખી રાજનગરને શોભાવી દીધું કે જેના કીર્તીસ્થંભમાં અક્ષર યાદગીરી તરીકે ધર્મની છેવટે સેવા બજાવી કેતરાવા આ કીર્તીકમાળી ચુકયા નથી. આ જગતમાં અવિચળ નામ કરી ગયા જેથી ગયા નથી પણ આબાદ છે. ગુજરાતની રાજધાની અમદાવાદ જે રાજનગર નામે પ્રખ્યાત છે તે રાજનગરને શોભાવનારા જે રાજનગરનું નાક કહો, અગર રાજનગરનો તેજસ્વી પાણી-દાર કેહિતુર હીરો કહો જે વિદાય થતાં જે દીલગીરી ઉદાસી પથરાઇ છે, તેનો ક'ઇક સાર આપ નજરે નિવેદન કરજી તેમાં ચતી ભૂલચૂકની ક્ષમા આપી આ અદ્યપણવનો ગુન્હો ક્ષમા કરી સ્વકારશોભ.

હું છું આપનો જૈનબંધુ બંધવ હીત ઇચ્છનાર
વારિલાલ સાંકળચંદ.

શ્રી
ગણેશાય નમઃ
શ્રી સત્ય દેવ નમઃ.

દોહરો.

અવની પર ઉજવળ યશે, વિરહ બાવનિ બાણ;
કીર્તી સ્થંભમાં ફેલ્યા, વિજયસિંહ પ્રમાણ.

માલિની.

અરર અરર આતો, કારમો કેર કીધો,
મનહર રૂપ હીરો, છેતરી હાથ લીધો;
ચરર ચરર લાગ્યો, કારિ ઘા કયાં સમાવે,
કડક કડક લાગ્યો, સ્થંભ ધોંગો ભમાવે.

માલિની.

અતિશય દુઃખ ગેળી ગોળિયે માર મારી,
સરવશ સખ લીધું, ધામનું તેજ ભારી;
જગર નગર કીધું હામ બેઠાજ હારી,
સરવ નજર ચુકી, ફાવિયો ઘાવ દારી.

દોહરો.

થાતાં જોશીંગલાઇની, વિશ્વ અકી વિદાઇ;
લાખેણિ આ શહેરની, લિજ્જત ગઇ હું ટાઇ.

મનહર છંદ.

સંસારનો ખેલ જોતાં નહીં સાથે આવે કોઈ,
 જ્ઞાનવાળા અભણ જે અંતે ઉડી જાય છે.
 નહીં ધનવાન રહે ડાહ્યા નર કે નાદાન,
 મરણ સરણ વિના છુટકો કયાં થાય છે.
 મોટા મોટા રાવ રાણા સમૃદ્ધિ મુકીને ગયા,
 આખરે રહ્યા ન કોઈ જતા જે દેખાય છે.
 ઉપાયો અનેક કરો ખરો ધર્મ મર્મ જાણી,
 કિરતી કમાઈ ગયા જીવતા જણાય છે.

મનહર.

મહા કાળે ક્રોધ કરી કલ્પતરૂ કાઢી નાંખ્યું,
 મુખનું છેદન કર્યું મન શું વિચારીને.
 છીનાવ્યો અમૂલ્ય હીરો છકેલો છેતરી લીધો,
 અજો પાત્ર રંકતાણું લીધું લઈ પારીને.
 દાની નર તણી ખોટ અહીં તો જણાવા લાગી,
 તહાં પણ ખોટ થકી વૈમાન ઉતારીને.
 દેવતામાં શોભે એવા દેવને ખુલાસો દેવા,
 ભીડ પડી દેવતાને તેડાવ્યા સંભાળીને.

મનહર.

ચુકાદો દેવને દેવ તેડાવ્યા વૈમાને કરી,

ગંભીર વિચાર વાળે, જવા રજા લીધી છે.
 કુટુંબને કુળવાને, ધિરજને ધર્મ આપી,
 સમજાવી શાંત પાડી, તૈયારી તો કીધી છે.
 જગતમાં વાદ ઘણો, ધર્મ તણો ચાલી રહ્યો,
 તેનો ત્યાં ખુલાસો લેવા એવી જેની વિધિ છે.
 ગયા નથી જીવતા એ, મુલકની મુજબણે,
 લડે નહીં હિંદ લોકો એવી સભા કીધી છે.

મનહર.

સભામાં વખાણ થાય કંચન આપવા વાળો,
 કેવું રૂપ શોભે જીવે દેવતાના સંગમાં.
 જુલ કરી વિધી જીવે જીવતાર અહીં દીધો,
 નથી કરી ભૂલ એણે બોધના ઉમંગમાં.
 પાટણથી પાછી વાળી જેણે એક ટેક માટે,
 વાદની સભા ગળવી રહીને ઉમંગમાં.
 ઘણાની હિંમત ભાગી નર શુરો બડ ભાગી,
 બહાદુર જેથીંગભાઈ પાર પાડી રંગમાં.

મનહર.

શહેર તણું નાક હતું અચળ હિંમત દેખો,
 હિંમત ગણાય નહીં ધન્ય ધન્ય હામને.
 નાણાં કાલ વહી જાય દેહ પણ ચાલી જાય,
 કીર્તી અખંડ શોભે ભાગ્યશાળી નામને.

શોખીલા સંતોષી તેવા રૂપવર નર એવા.
રાજનગરમાં નથી શોભાવ્યું આ ધામને.
ધિર વિર શુરવિર હેમદાસમાં અમીર,
કંચન સમાન ગુણે હોતો લાલ ગામને.

મનહર.

કોઇ દેવે હય દાન જળ દાન હેમદાન,
પણ નહીં ધમદાન સલાને ગળવીને.
ભાવપુર પહેલાં અહીં કામતી જાગેથી લીધું,
જેન હીત ચીત ચહાઇ કીર્તીને તબવીને.
આખરુ લાગેણી તણા કોટ જેણે ખડા કીધા,
જતાં યાદગીરી માટે સેવા આ જાળવીને.
ધન્ય ધન્ય શેઠ ત્હારા ગુણની ઇલાહી કહે,
ગણતાં ગણાય નહીં ગયા લલચાવીને.

મનહર.

પર દુઃખ જાણનારો વિક્રમ પ્રવાસી થયો,
સામ્યશાળી લોજ બીજો ગયા કુચ કરીને.
અસત્ય આ જગતનું જાણીને કંટાળો લાવી,
સત્યને નિભાવવા એ બેઠાં ઠામે ઠરીને.
જન્મને મરણ તણ ઇંદ્રનો સહેવાસ ગમ્યો,
જાલીમ જમાનો તણ જૈન જ્ઞાને વરીને.
ઇનસાફી અદલ એ ઇનસાફ કઇ કરી,

સલાને શોભાવી ગયા જૈન દુઃખ હરીને.

મનહર.

નમૂનો ઉદારતાનો એકાએક લોપ થયો,
રોળાઈ એ રૂપ જયુ રાંક તણો માળવો.
જ્ઞાન વૃષ્ટિ સાધી જેણે સમાધી થડાવી કરી,
અવધી આપીને ગયો માટે તો સંભાળવો.
સ્વધામ તણું સુખ ન્યાયવાળુ દેખે જ્યારે,
ન્યાઈ ને ન ગમે અહીં ન્યાયમાં જમાવવો.
એમ ધારી નવ આવે કળીયુગ દુઃખ ધારી,
હરિશ્ચંદ્ર લેગો લખ્યો નહીં છવ જાળવો.

મનહર.

ટેકીલો પ્રતાપી ધીલે નગરમી દુર થતાં,
ધરાથી સિધાળ્યો મિશ્ર હીરો તો આવાદમાં.
તોડી નાખ્યો હીરો તહેયે કાચમનો ગુણ હિરો,
તેજ કરી ઝગી મહથો સલાતા વિનોદમાં.
લૂંટાર્વા ઝુંટાવી લેવા ભલે કળ રૂપ ધારે;
આજરનો સ્થલ જન સમાજના વાદમાં,
રંગ જશે રૂપ જશે દેહ તો જવાની માગી,
પણ ગુણ લખ્યા નહ સૃષ્ટિની વાદમાં.

મનહર

ધરમનો સ્થાલ ધીંગો ભૂળથી લાગી જતાં,

સખાવતી હાકેમ એ જતાં દુઃખ દાઈ છે.
 દયા તણી છાયા આને અવનીથી દુર થઈ,
 વાઢી બાગ બગીચાની કળી ફરમાઈ છે.
 ભુખ્યાનું ભોજન જ્યારે લવિષ્યે આ એંચી લીધું,
 અસ્ત ભાનુ થવા થકી સુખ દુઃખ દામ છે.
 તુટયું ન્યાય ત્રાજવું આ દાખે દેખો વાડીલાલ,
 અસાર સંસાર માયા ઠાલી હુકરાઈ છે.

મનહર.

આપના સુપુન્ય તણું વૃક્ષ હીપે જગ માંહી,
 અમૃતનાં ફળ આપે નર એ વિખ્યાત છે.
 આપની સુકીરતીના કિલ્લે ગઢ શોભા અ.પે,
 મહીમા ભંડાર ભર્યા બધે એ પ્રખ્યાત છે.
 જીવશું જગત માંહી જશ ધરી નામ તારું,
 પ્યાર કરી બહાલા નહી મનથા વિચારશું.
 જ્ઞાન તાન કિરતીનું કાઢેથી કરીશું અતી,
 સવાર ને સાંજ પ્યારા ઉર ગુણ ધરશું.
 દાખે આજ વાડિલાલ જૈન દેવ સેવી કરી,
 શેઠ ગાદીની આશીષ હુમ્મયાં ઉચ્ચારશું.

દોહરો.

તણુ બ ધવની ભેડ એ, મગન મૂલચંદ કાજ,
 આ તણી ભાગ કાઢવા, ગયા જે ઝિ શિરતાજ;

ઉત્તમ જન્મ શ્રી શેઠનો શુભ સાલ શુભ વાર,
 અઢારસો ચોરાણુમાં ફાલગુન જય ઉર ધાર.
 મગનભાઈના બે દિકરા, દલપત પરસોતમ,
 ધણુ જીવો કુળ દિકરા, બંધવ બેઉ ઉત્તમ;
 મહોલાલ મૂલચંદના સૂત સપૂત છે એહ,
 દિધાયુષ ત્રણે થજે, ધન્ય ઓશવાલ ફેહ.
 જે દોલાભાઈ દિકરા, કર્યા હુડીસંગ સુત,
 કાકાના ખોળે લિયા, નર વિર રત્ન સપૂત;
 ભાણેજ નગરશેઠના વિધ વૈભવ સુખકાર,
 જગ પ્રસિદ્ધ જગમાં બધે વંદે સઉ નરનાર;
 સંવત ઓગણિ પાંચમાં (૧૯૦૫) પાંચ તીર્થ લેઈ સંધ,
 હયા શેઠાણી શણગારથી અસલ જઈન ઉમંગ.

મનહર.

ભવ રંગ લીંબુ જેવો ઉપરથી લાગે કેવો,
 અંદરથી ચાખો ત્યારે ખટાશ વર્તાય છે.
 મીઠું તો સૌકે ખાતે ઉપરથી મીઠું મીઠું,
 મુખમાં પડે છે મીઠું ખારાશ જણાય છે.
 દેવતાનો રંગ ભેતાં સુશોભીત કેવો હીપે,
 અંગપર અડતાંજ કેવું તો દઝાય છે.
 એવો રંગ ભવતણે ઉપરથી ડાળ ખાટો,
 અંદર નિહાળે ખારો ખાટો એ દેખાય છે.

રાગ વૈદરલી.

કાળે કોધ આ શો ક્યો, લઈ શેઠ સુખકાર;
ઝાડ પહાડ દૂઃખી થયાં, દૂઃખી સૌ નરનાર.

કાળે૦

સાધુનો શોખી ઘણો, જેનું વૈરાગી મન;

જોતાં જોતાં ચાલ્યા ગયા, જીકું કે આ સ્વપ્ન.

કાળે૦

શેઠ જાતાં જગમાં શું રહ્યું, રહ્યું દુઃખને દુઃખ;

સુખ હવે પરવારીયું, દીઠાં ઉઠાચી સુખ.

કાળે૦

મેહલ અરૂંખાં ને માળિયાં, દીલગીર દેખાય;

ઢોર રૂવે જોડા ઢોરનાં, શેઠથી રે જીવાય.

કાળે૦

ઘાસ આખી નામ રાખીયું, અર્પણ મોટું રે બીડ;

દયા જાણી શેઠે દિલ વિષે, ભાગી ઢોરની બીડ.

કાળે૦

જહાં વાસો હશે શેઠનો, તરૂવર ભૂલે નવ પ્રમ;

ઝાડ રૂવે આસુ પાડતાં, શેઠ જાવાયી ગામ.

કાળે૦

બાગ બગીચા સુકા પડ્યા, ફળ પુલ્લ કરમાય;

આધાર રૂપ જાવા થકી, નિરાધારે શું થાય.

કાળે૦

વારીલાલ રૂઝ દાખલે, નહીં દુઃખનાં પાર;

જેથી જોખી આ લાગનાં, ગયો નોધારાધાર.

કાળે૦

લલિત.

અરર આ પ્રભુ શું રે આ થયું, જરૂર દેખતાં રત્ન તો ગયું;

ધિરજ શી ધરું હામ ના રહે, કડક કોપ આ શી રીતે વહે.

શરણ આપતું ધામને હતું, વરણ જે અદારને રહ્યું જતું;

પરમ મેમનો સુખ સામરે, અરર એ જતાં ચિત્ત ન ઠરે.
 મરણ તો ઢળ્યા રંક તો રૂવે, મરણ આવતાં ક્યાં હવે જીવે;
 મરણ સુખનું નાશ પામીયું, શુપત દાનનું સુખ વામીયું.
 શુપત રંકને અજ્ઞ આપતા, અધિક પોષીને જે નજાવતા;
 શિતને સમયે વસ્ત્ર આપીયાં, સદ્ગુણી તમે દુઃખ કાપીયાં.
 વિનયવંત જે વાત સાંભળો, મરણ સાંભળી બેરે બાકજો;
 અરર હાયરે હાય શું થશે, અતિશય ગાન ક્યાં હવે હશે.
 ખમ્બસ હું કહું નહીં જીવાયરે, નરવિર જતાં દુઃખ થાયરે;
 પશુ પક્ષીને પંખી ટળવળે, નદિ નીર જે પાછાં જે લળે.
 નગર લોકને દેશ વાસીયો, જુમિપર રૂવે દાસ દાસીયો;
 ઘર ગામને સહુ મેવાસીયો, કડક કોપથી જન ગાસીયો.
 કહું હું ખરે શાણો આ જતાં, વિરહ શેઠથી દુઃખ જે હતાં;
 પલક એકમાં પ્રયાણ જે કર્યું, દયા છતાં તમે દુઃખ ન વર્ચ્યું.
 વિર દુઃખમાં બેઠતા તો કર્યા, સુખી થાવાને સુધામ સંચર્યા;
 અતુરની હવે ખોટ ત્યાં પડી, પેમાનમાં ગયા ત્યાં રમો દડી.
 સરવને તજી ઈંદ્ર સાથીયા, ગરવ ન મળે દેવ સાથીયા;
 કુપે નાંખી શું વૃત્ત કાપશો, દુઃખને સમય ક્યારે આવશે.
 મુરી ક્યાં ઠરૂં ઉપાય તો નથી, વચન શેઠનાં શું કહું કથી;
 વ્રદિ ન તમે ન જણાવતા, કરીને તમે નજર આપતા.
 સરવ સ્થળે છે હડતાલરે, નરવિર જતાં શું હવાલરે;
 વ્રદિ શું કહું નગર લોકરે, ધીરજ ક્યાં તજો મુકો શોકરે.

જુજંગી ચાલ.

કર્મો દેવ દેરાં મહા સુખ વાટે, નહીં દેહ ન્હાલી ખરા ધર્મ માટે;
 સદા શેઠ રૂઝા કીધા ઉપકાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૧

નહીં લોભ ને લહાવ રૂઝાજ લેતા, અનાથો તણી ભાળમાં ચીત્ત દેતા;
 થતી લહાય જે લહાય છે દુઃખકાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૨

વડીલો ખરા યુગમાં નામ ચાલે, હલાવ્યા વિનાતો નહીં લોક હાલે;
 સહુ માન રાખે સદા આપભાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૩

હઠીસંગ કીર્તી હજી દીપકારી, અરે સૂત એના દિપે લાભકારી;
 ગણે દેવ કે આ દિપે અવતાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૪

નથી જ્ઞાંત થાવા જગે લહાય હૈયે, ગયા જાણનારા હવે કોને કૈયે.
 થતા આમ તર્કો ખસે કેમ ખડાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૫

હુલીતા તણો દીકરો દિપ માન્યો, મણીએ સમો ગાદિયે લાવી આણ્યો
 મણીભાઈ નામે રૂઝા જે કરાર ખરે જીવતા, દીપતા એ પ્રકાર. ૬

મહા રમથ જતા ઘણું એજ જીવો, દિપો કુળ રૂટે મણીરૂપ દીવો;
 તપો શેઠ ગાદી રૂઝાએ વિચાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૭

ગિરીરાજ આણુ કરી ધર્મશાળા, રૂઝા ધર્મમાં ઓપતા જૈનવાળા;
 દિપે ગુણ એના થકી શાન્તકાર, ખરે જીવતા દીપતા એ પ્રકાર. ૮

બળી ધર્મશાળા બુઝો લહાય ભારી, રૂઝા પાલિટાણે ફરીને સુધારી;
 જશે શાન્ત કીધા અખ્યા તેજદાર, ખરે જીવતા ઓપતા એ પ્રકાર. ૯

મનહર.

નિવિધ પ્રકારે કરી વૈભવ અનેક રૂડા,
 સગાંને ભુવન છોડી જતું નથી છાજતું;
 વડાં ગાન તાનતણી રમ્મત ગમ્મત કરી,
 મુકી જતાં રોતા હવે દીલ નથી છાજતું.
 બગીચામાં બેસાડી કરી મોજો તે: મળની કરી,
 રખડતા રાને મુકી ગયો ચાલી આજ તું;
 હસાવી રડાવ્યા સાને શોભે નહીં ઘટે એવું,
 કહે વાડિલાલ શેઠ જુક્તિ નિવાજ તું.

મનહર.

પ્રાગવડ પાંખીયોનો કાળે તો વિજઈ પાડ્યો,
 તરરયાનું તળાવ જે આજે તો ઉપાડીયું;
 આનંદી શોભીતો શેઠ સુધામે સિધાવ્યા થકી,
 સાલ પટ્ટું પુજ દાતા નગર આ છોડીયું.
 મોજમાં ઉડાવનાર! મોતીઓની માળાવાળા,
 ગવેરાન તણા રાગી ઘર આ વખોડીયું;
 દાંખે આજ વાડિલાલ આમ ગયા દૂ:ખી કરી,
 કુટી ગયું મરીબના કર્મતણું કોડીયું.

ગરબી.

પડવેની પલ્લુ પ્રીત ગતમત ભુલીરે—એ રાગ.

લાવીયે દીધુ દુઃખ હવે ક્યાં કહીયેરે,
 ગયા શિરોમણી શિરતાજ કષ્ટ સહીયેરે;
 જશવંત મહા ધનવંત બળવંત બળિયેરે,
 પારવરૂપ આનંદકાર સ્વર્ગે ભળિયેરે;
 એ જતાં સૌ નરનાર દુઃખનો દરિયેરે,
 એ ઉતર્યો ભવની પાર ફેરો ટળિયેરે.

સાખી.

ખખર આવે આપની, ભાગે મારી ભ્રાંત;
 સાચુ કે સ્વપ્નુ હશે, કોણુ કે અહીં શાંત.
 હવે કોણુ સુણે મુજ વાત ધગે દિલ હેયેરે,
 આ કીધાં પુરણ પાપ હમે પસ્તંબયેરે;
 નથી ઠરતું હમારૂ ચીત્ત દુઃખના આળેરે,
 જેમ જેમ આવો યાદ ચકુ ઉકાળેરે;
 આ દુઃખ રૂપીયો સંસાર દુભે હમનેરે,
 નવ લિધાં તમારી સાથ દયા નહીં તમનેરે.

સાખી.

દયા તજી દયા છતાં, હત દુઃખના બળુ;
 ડુખાવ્યાં દરિયા વિષે, હંકારી લઈ વહુલુ.
 આમ કરી આદ્યા આપ હેત ઘટાડીરે,
 ભરકુપે નાંખ્યાં ધિર સ્વાદ ચખાડીરે;
 વડાની નહી રીત કોને કહીએરે,

મનમાં સમજીને લાજ મન મુઝાયેરે.

સાખી.

સુખ પામે સ્વધામમાં, એ જીવ ઉત્તમ સાર;

શાંતીમાં રાખે સદા પરઉપકાર અપાર.

લાવીનું ન્યાં જોર કહેવું કેમ છાજેરે,

ગુણસાગર લંટાર સ્વર્ગે બિરાજેરે;

વાડિલાલની અર્જ દિલમાં લઇએરે,

સુખ દુઃખ આ સંસાર સગળ રહીએરે.

મનહર.

કંચન આપવાવળો કરણ શરણુ પામ્યો,

શરણુ પ્રભુનું લેવા દેવા ગયો દાનને;

અમીરાતતળી ત્યાંતો ખોટ તો જણાયા લાગી

હોટ મુકી ગયા એતો તજ અભિમાનને.

ઝવેરી દેવોરેતાણું પારણુ કરવા માટે,

જેશિંગ ઝવેરી જુવે વડ્યું ત્યાં નિદાનને;

દાખે વાડિલાલ હીરા ઝવેરી ઝવેરી જાણે,

દેવતાણા ઝવેરીઓ રહ્યા ગુલતાનને.

મનહર.

જૈનધર્મ જાણનાર મીઠ જોને નવ કરી,

સાધન પુરતાં છતાં જૈનધર્મ ધારીને;

જોયવાઈ જુવે જેવી તેવી તેને મળી શકે,

છતાં પાપ બાણી પોતે વૃત્તીને સુધારીને.
અનુભવી હુજરી એ જેવું દેખે તેવું કરે,
નજરના આબેહુબ કીર્તીને વધારીને;
જેન પુબ્બ બહાલી જેને દેવના જવેરી થયા,
લાલચને મુકી દુર મીઠા જે નહારીને.

મનહર.

આમ જો કરવું હતું પ્રેમને વધાર્યો સાને,
કુશામાં ઉતાર્યો પ્રેમે હવે દેવા દૂખને;
ઘટે નહીં ધિર વિર હસાવી રડાવ્યો સાને,
હડતાળ પાડી તોતો થાઓ સનમુખને.
ધરવિષે ખાવા ધાય નિંદ્રામાં નજરે આવો,
જંખના દિવસતણી સ્વપને મ્હા સુખ છે;
સંયોગી વિયોગી થતાં આંખ જ્યાં ઉઘડી મારી,
નરવર આલ્યા ગયા એતો દુઃખ દુઃખ છે.

મનહર.

હવે મન વાડુ સાને શી રીતે અંતર ઠાડુ,
જયસિંહ વિના હવે નથી મને સૂજતું;
બગીચામાં નવ ગોઠે સરોવર નીર તીરે,
કુવારા હવેલી છતાં તપ્યું નથી ખુજતું.
કાયર કાયર થાજી નવ ચીત ચોટે મ્હાડું,
જખમ આ ગેબી ધાનું દુઃખ નથી રૂઝતું;

હામે આજ વાડિલાલ છબ્બિલાની દહેર જાતાં,
બ્યાકુળ આકુળ થઈ રહે મન ખુચતું.

વિધ વિધ વૈભવ કરનારો, ગયો કરવા શેઠ સુધારો.(ટીક)
પડી દેવ જગાઓ ખાલી, જખરી તકરારો આલી;
દેવ ખીટો આજ સ્વિકારો, ગયો કરવા શેઠ સુધારો.
ખધા દેવોની કુંચી, લાવો સોપો જાત ઉંચી;
કોણ મળે સુખ કરનારો, ગયો કરવા શેઠ સુધારો.
ગયા શેઠ દેવની પાસે, થયું સામૈયું ઉલાસે;
શેઠ દેવ રૂપ લખનારો, ગયો કરવા શેઠ સુધારો.
જુવો ઉંચી જાતજ એની, નથી કોઈ ખરાખર તેની;
નિષ્પક્ષપાત કરનારો, ગયો કરવા શેઠ સુધારો.
અવધી આપી શેઠ ચાલ્યા, શીઘ્ર શોક ધરોછો ઠાલા;
એ હરદમ દુઃખ હરનારો, ગયો કરવા શેઠ સુધારો.
છંદ્રે નાંખી મોહ જાળ, કેમ આવે જીવ પ્રતિપાળ;
તાલ રંગ ધરનારો, ગયો કરવા દેવ સુધારો.
છંદ્રને જાયન પ્યાડું, વળી જાયન શેઠ લખનાડું;
થયાં છંદ્રરૂપ વિચારો, ગયો કરવા દેવ સુધારો.
વાડીલાલ વિરલા આવા, રાજનગરમાં થાવા;
વિરહ દુઃખ વિસારો, ગયો કરવા દેવ સુધારો.

પજારે માફ મન પ્યારો—એ રાજ.
દીલગીરી આ દિલ ધારો, થયો કોધી કાળ નહારો;

રાજનગરનો વાસી, જતાં હીરો આજ ઉઠાસી.
 થયો કેર બધે આ કાળો. થયો કોધી કાળ નઠારો;
 જવાનું નવ જણાવી, આનંદી આમ જનાવી.
 જતાં નરવર સૌ હારો, થયો કોધી કાળ નઠારો;
 ગયો ધર્મ દેવળ ફરકાવી, જગમાં નામ જમાવી.
 કરણ કદ હરનારો, થયો કોધી કાળ નઠારો;
 નથી આમ તમોને ઘટતું, દુઃખ વિરહ તણું નથી સમતું.
 હવે નથી દુઃખનો આરો, થયો કોધી કાળ નઠારો;
 પ્રભુ શાન્તીએ પામો, પરમારથ જેનાં કામો.
 દિલગીરી લોક હળગે, થયો કોધી કાળ નઠારો;
 કહે છે વાડીલાલ એવું, સુખ દુઃખ એમ સહેવું.
 ગયો રાજનગર નર ન્યારો, થયો કોધી કાળ નઠારો;
 આનંદકારી, થઈ ઊપકારી, દુઃખમાં ભારી, આંમ કીધુ સાને કંથ.
 વીયોગી કરી, સ્વામી સીધાવ્યા, કરવું ઘટે આમ;
 ખાવું પીવું મને ગોઠતું નથી, કયાં મળો સુંદર સ્યામ.
 છળખી રૂપાળી, મનમાં ધારી, તરતીલાળી, આવી મળો મને કાંત;
 તમ જતાં જૈન ભક્તિ કરશું, ભવ બ્રમણ મુક્તિ જાંત.
 ભક્તિ સારી, જૈન ઊચ્ચારી, છે સુખકારી, રાખી મનમાં શાંત;
 (આણુંદકારી)
 ગયા સુખ કરનારા, પ્રાણ આધારા, દુઃખ હરનારા,
 જેશિંગલોઈ શિરતાજ—એ ટેક.
 હિરો ગુમાવ્યો હાથથી અમે, નવ આદ્યો ઉપાય;

દયા શેઠાણી દ્વાખીરે કીધાં, દયા છતાં આમ થાય. ગયા.

લ્હાવોરે લીધો, દેવથી રૂંડો, અંજન સલાકા અનુપ;

પદમણી ધર્મપ્રભુની કીધી, જેવી કીર્તી તેવું રૂપ. ગયા.

શેઠ છબિલા શણુગાર રૂપે, ભાર્યા ગુણ ભંડાર;

જગતપ્રસિદ્ધ રચના કીધી, સફળ કરી અવતાર. ગયા.

દેવનું દર્શન કરવા માટે, બાંધ્યું ઘરની પાસ;

હેરાસર અનુપમ કીધું, આદિદેવ પ્રકાશ. ગયા.

નવ વર્ષેના નરવર રત્ન, શોભાવી આ શહેર;

ખડાર વાડીની ખુબી વધારી, કિર્તીસ્થંભ લીલાલ્હેર. ગયા.

જગત બધું બહુ રાંભાળ અનુભવી અધાગ;

શ્રીમંત ગાયકવાડની સાથે, બિલ્લે રૂંડો પુણ્યબાગ. ગયા.

ભાગીજી ભંજનાડજ કીધો, ભંગદર મહા રોગ;

ભને ભનને વેરી એ જાણ્યો, પાડ્યો સદા વિયોગ. ગયા.

બહુ દુઃખકારી સહુ ગરનરી દીલગીરી ભારી.

ઉપકારી જાતાં ગા. — એ દેક.

દાનાઈનાં લગ્ન ધન લીધાં, દેવાતા ભરપુર;

સંઘ કહાડી નામ જાગ્યું, શેઠાણી આનંદપુર. બહુ.

પદમણી પવીત્ર ધરમા, શેઠાણી સુભાગ્ય;

શ્રીમંત ગાયકવાડે કાધું, જે જોઈએ તે માગ્ય. બહુ.

પદમણીનાં પગડાં ઘડી તો, થયો રાયનો સંગ;

રાંચંરડું બીડ સરકારે દાધું, અર્પણ દાર. ઉમંગ. બહુ.

ઢોર જીવે ખોડાઢોરનાં, એવો શેઠ પુરો પ્રતાપ;
સ્વારથ ત્યાગનો લોજ ખીજો, જીવદયાતણી છાપ. બહુ.
આનંદી હિરો, નરવર ધિરો, રંકનો વીરો,
જીવતા છે જથરાજ—એ ટેક.

મહાલક્ષ્મી નામે દુહીતા, લક્ષ્મીરૂપ અવતાર;
ગર્ભ શ્રીમંતની ગણના ગણતાં, કેમ પામુ હું પાર. આનંદી.
ખાર લાખની જખરી સખાવત, કેમ રહે હૈયું સાથ;
પૈસાની દરકાર નહી જેને, જે'ર ચક્રેશ્વરી હાથ. આનંદી
લાણેજ દેખો શેઠના કૈયે, ધન્ય ધન્ય સમરત સુત;
મણી રૂપએ હીપક હાવો, મણીભાઈ સપુત. આનંદી.
દેવતાણું વરદાન લઈ યુગમાં, જનમ્યા સહુ સુખ માટ;
પર ઉપકારી પરમ દયાળુ, ઠામ ઠામ દેરાસર ઠાઠ. આનંદી.
લાજ વધારી શેઠ શણગારે, બને પ્રભુનું નામ;
દુષ્કાળે અંજ ખેતજ ખાંધી કીધાં રૂડેરાં કામ. આનંદી.
ગુણ કદર ગણ ના કરવી, બાણી જતા સુખકાર;
ભવ મુધાર્યો બન્ને મળીને, ધન્યવાદ વારંવાર. આનંદી.
દુષ્ટ સરીખો કાળજ કોખી, નવ સમજ્યો અજાણ્ય;
મેઘ જેવા એ શેઠજ રૂગ, વરષી ન માગે દાણ. આનંદી.
હીપરૂ વાડીના અર્થે, બાંધ્યું સુખ દેનાર;
રાજનગરનો હીરો જતા, એ દુઃખ અપરંપાર. આનંદી.
તેજ ગયું ને તાલ ગયો, વળી બહાલ જતાં નહી રંગ;

કોહિતુર હિરો એ જાતાં, છેક બન્યા બે ઢંગ. આનંદી.
 કાળ ઘોજરા સર્મ તણને, કીધો આ ઉતપાત;
 ભેદ તણી સુખ દુખની બાતો, જતાં રૂવે બધી જાત. આનંદી.
 પરમારથ પર પ્રેમ લગાડ્યો, ખોડાઢોર મહાસુખ;
 કીર્તી કોટ વાડીલાલ દેખે, જીવતા ગુણ સનસુખ. આનંદી.
 દોહરો.

જાંખી વસ્તુ સૌ દિસે, જાંખુ શહેર તમામ;
 ગુણી નામ વિસરે નહીં, ધન્ય જેશિંગલાઈ નામ.
 દેશ વિદેશ ઇચ્છે ધણા, કીર્તી ઠામો ઠામ;
 ગુણ જેના આગળ તરે, ધન્ય જમસિહુ નામ.
 ધન માલ મીલકત બધી, લાગે એજ નકામ;
 રાજનગર હીરો હતો, વિજયસિંહજી નામ.
 આખાદ રૂપ આખર લગી, જશ ડંકા શુભ કામ;
 ગામ ગામ શુભ ધામથી, ધર્યા નામ આરામ.
 શાંતી પામે સ્વર્ગમાં, દાને રચ્યાં દામ;
 વસ્યા વાસ દેવસ્થળે, દેવલોકમાં નામ.
 વાડીલાલ વિનતિ કરે દેતા ખડોત ઇનામ;
 એનામી કેમ વિસરે, યુગોયુગમાં નામ.

લાવણી.

અરે અર્જ જિર મુજ ધારો, જીહાશી વાક્ય જિઆરો;
 થયો સખત ધાવ અટારો, થયો કાળજ દુદ્ધ નહારો.

હીઠો દાનેશ્વરી એહ, કંચન સરખી છે દેહ અગાઠ જેનો સ્નેહ-
 છે શુર જગમસુર દયાળુ ઊર કૃપા કરનારો થયો કાળજ દુષ્ટ નઠારો.
 કફળા ભરેલી કાયા, અનહદ રેડની માયા;
 રંદો પર જેની છાયા, કરી યાગ, ધરી અનુરાગ, નવ પામો
 તાજ કદ હરનારો, થયો કાળજ દુષ્ટ નઠારો.
 દ્રષ્ટી જેના પર તેની શુભદશા થઈ છે એની, સાંભળ સેયર તું ખેડેની;
 દીધે છે દાન, તણે માન, અતી અન્નપાન, પ્રેમ ધરનારો થયો કાળજ
 હતા તેજ ભરેલા ભાઈ, શું ડાહ્યાને અતુરાઈ;
 ગુણ લોક રહુ છે માન, કરી શુભકામ, ધરીને હામ, જગમાં નામ
 સુખ કરનારો, થયો, કાળજ દુષ્ટ નઠારો.

રઘુપતી રાગ રૂદ્રમાં રહેજો—એ રાગ.

સખી પડવે વાત હમારીરે, થવાં દુખી સો નરનારીરે;
 શેઠ જાતાં વસ્તી દુખી મારી સદાશુભ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી બીજે ડોન્દરન્સ કહાડીરે, રાજનગરની શેલે વાડીરે;
 એવા શેઠ સભગે કહાડી, સદાશુભ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી ત્રીજે પાછી વાળીરે, પાટ પુથી અહીં સંભાળીરે;
 ભાવનગર પેહેલાં દિવાળી, સદાશુભ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી ચોથે ટેકજ વાળારે, અતી આનંદના ઉછાળારે;
 નાક રાખી ધયા મુજાળા, સદાશુભ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી પાંચમે વિયોગી કીધારે ડાહ્યા છતાં દગા શુ દીધારે;

જેના ગુણ ગણી ગણી લીધા, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી છઠે સૌ હામ હારીરે, ધન્ય જેશીંગ હીમત ભારીરે;
 ટેકીલે નાખ્યા મઠ મારી, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી સાતમે શિતળ છાયારે, અનહદ સલાની માયારે;
 જેની હીમતે જૈન ગુણ ગાયા, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી આઠમે વેલીનટીયર કીધારે, માથે પટકા ગુલાબી દીધારે;
 ખાણુ શિતાબચંદણ કેલજ લીધા, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે. ૧
 સખી નોમે સલા ખાન મલીયુરે, અધિક ભાવણ હદૂ નીકળીયુરે;
 જેશીંગ શેઠે સફળ કામ કરીયું, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી દશમે નગરવાસીરે, શેઠે કામ કર્યું તપાસીરે;
 થયા મોક્ષપદે શીવવાસી, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી એકાદશી સુખકારીરે, શેઠ જતાં દુઃખી નરનારીરે;
 જેની જશ કીર્તી વિસ્તારી, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી બારસે વિયોગ મોટોરે, ભલે શેઠીયા આનો દેર;
 નવ જડે એનો જગ નેટો, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી તેરસે સરકાર રાણરે, ગાયકવાડ રહ્યા પીરાણરે.
 અખે કીર્તી જગમાં ગાણ, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી ચૌદશે નાખ્યા ઢાળીરે, વાગ્યો કારમી ઘાઢીલ ભારીરે;
 જેશીંગ ખાવની લ્યો સલાબી, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.
 સખી પુનમે પુન્યજ કીધારે, શેઠ જતાં દાનજ દીધાં.
 અચળ માન શેઠે બહુ લીધાં, સદાગુણ શેઠ તમારા ખટકેરે.

(૨૬)

પંદર લીધી શેઠની ગાવોરે, શેઠ જાતાં કડ્ડ ક્યાં ઢાવોરે;
વાડીલાલ મળે ક્યાં આવો, સદાશુભ શેઠ તમારા ખટકેર.

મનહર.

પર ઉપકારી એતો લાચારી છોડાવી દીધે,
નાદારી તો દૂર ભાળે ધર્મ ધોરી જોઈને;
વરદાઈ મરદાઈ લઈને અવતાર લીધો,
રાજ રૂપ કોરે મુકે રૂપે રહ્યા મોહીને.
જોયા શેઠ નગરમાં નહીં 'રંગ શેઠ જોયો,
તેજ તણો બંબકાર દેવ ભૂલે જોઈને;
હુરાચાર દૂર રહ્યો સલુણો સીયળવંતો,
ભંડાર સાગર પ્રેમ રહ્યો હુતો રોઈને.

મનહર.

વખત જાણાયા વિના જોશિંગ જવાનું થયું,
જયસિંહ નામ પ્યાડ જયસિંહ સમાન છે;
સિંહમાં તેં છત લીધી શેઠીયાને છતી કરી,
તેથી જયસિંહ આપ વિનય નિધાન છે.
વિનયથી છતી લીધા રાજને ઉતારા દીધા,
સિંહ સંગે રહ્યા જેથી જયસિંહ માન છે;
કોન્સક્રન્સ મિલાવી કરી બહુ માન લીધું,
જતાં જતાં ધર્મ તણું સંબધીને દાન છે.

મનહર.

અવધિ આપીને ગયા સંભારણું મુકી જઈ,

આવવાની નિશાનીમાં કોન્સર્નસ લાવીને;
 આશામાં તણાતા રાખ્યા પશુઓને દાન દીધું,
 રાંચરડાનું બીડ આપી ધ્વજા ફરકાવીને.
 વાડીની શોભામાં મણા સખી નથી સુધારેથી,
 બહાર જે વાડી તણી સંગીત મચાવીને;
 જન હીત નર જતાં દુઃખની સીમારે નહીં,
 પંડીતના બળુનાર ગયા લલચાવીને.

મનહર.

લોક કહે ગયા શેઠ કાળે ઘેરી લીધા કહે,
 પણ નથી ગયા એતો અખંડ દેખાય છે;
 કામ કામ ગામ ગામ ગુણ સદ્ગુણ દીપે,
 અજ્ઞાને કરીને જુવે તેને તેમ જણાય છે.
 કિરતી કમાઉ એતો નથી ગયા જીવતા છે,
 ધીંગા સ્થંભ કીર્તીવાળા પ્રતક્ષ પ્રખાય છે;
 હાખે આજ વાડીલાલ એક ઘડી સંગ થતાં,
 ગુમ બાળી ખરે-મન હેતુ તું સુઝાય છે.

મનહર.

મીલ થકી પાપ દીપે ઉપદેશ દીધો મને,
 તેથી મન પાછુ મારૂં એમ તો જણાવીને;
 આવવા કહ્યુંતું મને પણ હું વિદેશે ગયો,
 તેથી રહી ગયો લાલ રહેા ઓછુ લાવીને.

મનમાં ઉમેદ હતી સારા કવિ શોધવાની,
તેથી લેવા માટે ગયા જુલ ખવરાવીને;
ખબર આ થતાં મને દીલગીરી જુબ થઈ,
પારસ રંગજ ગયો દિલ્લાશો દેવરાવીને.

મનહર.

રાગડા તાણવા થકી લોક મને ગાંડો કહે,
ઉઠાસી દેખાડવાથી ગાંડો કે તું કહ્યો છે;
તેમ હું ધીરજ ખારી મનમાં મુઝાઈ કરી,
ગયા ને જે શાંતી માટે શાંતી દેવ ગાયો છે.
દાખલા અનેક લીધા રાવણ સરીખા જતાં,
અવધી આવીને ગયા કીર્તીગઢ છાહ્યો છે;
ગુણની કહર વાળા દુહીતા એ નામ રાખે,
મહાલક્ષ્મી લક્ષ્મી રૂપ તર્કને હઠાયો છે.

મનહર.

સગાં બડાલાં બહુ રૂડાં રૂડા ઘરખાર દેખો,
ઘરખાર ગઢ વાળા સૌ ચાલ્યા જાય છે;
નિંદ્રામાં આભાસ લાપે રંગ એવો જગ તણો,
નિંદ્રા થકી દુર થાતાં કહે કયાં દેખાય છે,
જગતની જુઠી જળ રાવ રાણાને કંગાલ.
વાદળી સમાન રંગ ચકી પડી જાય છે,
દાખે આજ વાડીલાલ કાળ તો બધાને ખાય;
સદગુણી નર જાતાં, જાત સૌ પરતાય છે;

મનહર.

જેશિંગ તમારા પુઠે અન્નદાન ધન દાન,
 દેવા માટે આવ્યો હતો કવિતા દેવાની છે;
 વિયોગી તમારો થતાં દુઃખ હવે કોને કહુ,
 નગરનું લોક જાણે સિન્નજત કહેવાની છે.
 વિયોગે નગર દુઃખી જાડ પહાડ સખ દુઃખી,
 ઘર ગામ વાડી દુઃખી શીક્ષા તો લેવાની છે;
 આવા આવા વિર જાતાં ન્યાયને ભલાઓ જાતાં;
 કુડીલા સંસાર વીણે દેહ ક્યાં રેવાની છે.
 રંગનાં ચરકાં કહે રંગ નથી ભંગ થયો,
 એમ મન જાણે ભારે ધરતી આ ભાષે છે;
 સંતાઈ છતાંયે થાય આવીને હસાવે ભારે,
 આમ શું રડાવી ચાલ્યા એ ખરૂં આભાસે છે.
 જેવું હોય તેવું કહેઃ અધીરા વ્યાકુળ કરો,
 ખાવરા બનાવા દીધા ક્યાં હવે વિનાસે છે;
 દાખે માજ વાડિલાલ હરદમ જોતાં છળખી,
 મન વાળી જોઈ કરી કીર્તીને પ્રકાશે છે.

મનહર.

ચૈસા જેવી ચીજ વહાલી બાપ ન જોડાને આપે,
 જોડો ન પિતાને આપે એવો જેનો પ્યાર છે;
 તેને તમે વૃથા ગણી કીર્તી સ્થંભ રોપી કરી,

રાંચરડા જેવું ખીડ દાનમાં ઉદાર છે.
 જીવ દયા પ્રતિપાળ તણુતો પાટીયું ખાંધ્યું,
 કહે લોક કરી દેવા કોણુતો તૈયાર છે;
 ઢારને નલાવા માટે જીવ એ અનાદી જીવે,
 કરણની ધ્વજા જેવા શેઠ એ દાતાર છે.

મનહર.

કરણની ધર્મ ધ્વજા શેઠની દયાની ધજા,
 કરણથી અધીક આ જેની છાપ વાગી છે;
 કરણે કંચન આપ્યું અખોવાને કોણુ આપે,
 અખોલ્યાં ઢારને ઘાસ આપી લીડ ભાગી છે.
 મનુષ્ય મહેનત કરી જેમ તેમ ખોટી ચાટી.
 દેહને ઉભીરે રાખે વાચા જેની રાગી છે;
 અનાથ અખોલ્યાં પ્રાણી મુગા મુખે કોને કંઈ,
 શેઠે અર્જ જાણી અનુરાગી ખડ ભાગી છે.

મનહર.

છાપ જય વિજયની જેણે ધર્મ નીની જાણી,
 સિદ્ધ રાજ જયસિંહ કે (આ) જયસિંગ છે;
 જે નીર નવાણુ કોધાં આને પણુ દેવ દેરાં,
 હઠીસંગ કુળ વિષે ઘણા એક રંગ છે.
 ન્હોતી મીલ તડોયે માન મીત્રથી વિશેષ માન,

મીલ વાળા જૈન બની સમય પ્રસંગ છે;
જેવું જેને લાગ્યું તેણે તેવું તેણે ખેંચી લીધું,
કંચન જેશીંગ બની જડયુ ધર્મ નંગ છે

મનહર.

જેયા ખુણા ખોચરાને હાટને હવેલી જોઇ,
ગામ ધામ જોયાં આમ મસ્કરી ના કીજીએ;
વડાની વડીએ રીત ફાળતો પડાવો સાને,
મંતાઈને કહો વીરા અધીરા ન ચીજીએ.
દેશને વિદેશમાંથી પાવ તો લખીને દેતા,
અગર આપીને ધીર એવી સાતા હીજીએ;
પ્રેમને જોવાને માંગા શતાવુંતો ઘડી એક,
આમ લાંબો ટેમ ઘતાં વિચાર તો લીજીએ.
જગતમા શેઠ જોયા શેઠીયા થઇને ફરે,
અગર વગર એવા ઘણા એક જોયા છે;
નથી કોઈ ખાડી રાખ્યો હુંસરથી અનુભવી,
એવા શો! જવસિંહ રાજે રજે મોઢ્યા છે.
જેશીંગ જવાથી પ્યારા નથી પાવ રંગ વડાલો,
વાથી બહુ પીતુ એમ રતાદ સહુ ખોયા ઉ;
લંકજી તમારા પુકે રંગ તડે પાથ તણા,
વાડીલાને છંદ રચી મનહર પોયા છં.

મનહર.

જવાનું જરૂર જાણે રેવાનું કશુંએ નથી,
 રહું નથી રહેશે નહીં જન્મે એજ જાય છે;
 સંસાર અસાર દેખી આજ આ પંપાજ ભાષે,
 કપારનાં કામ ભાળી ગતી શુભ થાય છે.
 મતીતો મુઝાઈ મારી દાન વીર શુભ થાતાં,
 કૃતીને સુધારી ચાલે લય ન વર્તાય છે;
 અનીતિથી ઠામ ઠામ લય લય ભ્રાંતી દેખે,
 કાંતી તણે લોપ થતાં નિચાઈ દેખાય છે.

મનહર.

લોક કહે શેઠ ગયા સાચુ તો મનાતુ નથી,
 એવા નર કેમ જાય ઇશ્વરનો ન્યાય છે;
 લોક તો ખોટાજ જોલા જીવો કેવું ખોટું જોલે,
 ખાડું લાગે ખાધે ગીડું માંડું ઉચરાય છે.
 ઘર ઘર જીડું ભાષે કોતું કેવું સાચું માંડું,
 સાચા નર જયસિંહ કહેતો મનાય છે;
 ત્યાં લગી નથી એ ગંગા તીલ્ય હું નિંદ્રામાં દેખું,
 દિ એ એ આસાસ ગુણે અચળ ગણાય છે.

